

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Kristianstads
kommun

Innehåll

1.	God ekonomisk hushållning.....	3
1.1	Finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten i Kristianstad.....	3
1.1.1	Verksamhetsmål	3
1.1.2	Finansiella mål.....	4
1.2	Budget	4
1.3	Bedömning av god ekonomisk hushållning.....	5
2.	Resultatutjämningsreserv (RUR) och Resultatreserv (RER).....	5
2.1	RUR.....	5
2.2	RER	6
2.2.1	Reservering.....	6
2.2.2	Reservens storlek.....	6
2.2.3	Disponering.....	6
2.2.4	Redovisning.....	7
2.2.5	Lokala riktlinjer	7
3.	Övrigt.....	7

Dokumentet ersätter: Riktlinjer för styrning och god ekonomisk hushållning (KF 2013-12-10 §274)

Dokumentansvarig är: Kommunstyrelsen

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

1. God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster. Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller också att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som konsumeras.

Regelverket ska ge en tydlig signal till kommuner om vad som i ett överblickbart tidsperspektiv är lägsta godtagbara resultatnivå för att vara förenligt med god ekonomisk hushållning. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Den schablon som blivit kännetecknen för god ekonomisk hushållning är ett finansiellt överskott motsvarande två procent av intäkterna från skatter och generella statsbidrag. Det är viktigt att det finansiella resultatmålet anpassas till Kristianstads kommuns lokala förutsättningar som kan variera över tid. De finansiella målen finns för att betona att ekonomin sätter ramen för verksamhetens omfattning.

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin i både ett kortare och ett längre perspektiv. Begreppet god ekonomisk hushållning syftar huvudsakligen till att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. På samma sätt bör inte dagens generation bära kostnader för kommande generationers behov.

1.1 Finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten i Kristianstad

För att erhålla en god hushållning förutsätts att ett systematiskt arbete sker efter den styr- och ledningsmodell som gäller med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige och en förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året.

Ekonomisk hushållning ska ses i två dimensioner; att hushålla i närtid och över tid, det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt.

1.1.1 Verksamhetsmål

Enligt kommunallagen ska kommunerna i samband med budgeten ange verksamhetsmål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet

på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter.

Verksamhetsmål och målvärde beslutas inför varje nytt budgetår och ska utgå ifrån Kristianstads kommuns vision och strategiska färdplan. Dessa utgör årets riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

1.1.2 Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommunerna i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ska ange de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den kommunala verksamheten utifrån respektive kommuns ekonomiska situation. Vidare ska de finansiella målen ange en ambitionsnivå för kommunens finansiella utveckling och ställning. Kommunens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv säkerställs genom ett tydligt och väldefinierat ramverk, i form av ekonomiska målsättningar för resultat och ekonomisk styrka respektive risk och kontroll.

De finansiella målen beslutas inför varje nytt budgetår men ska alltid präglas av två principer. Dels ska det finnas ett budgeterat positivt resultatmål som innebär att balanskravet över tid uppfylls. Dels ska det inte fördelas mer i budgetanslag än Kristianstads kommuns samlade ekonomiska utrymme.

För att uppfylla en god ekonomisk hushållning krävs en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning.

Den schablon som blivit kännetecknen för god ekonomisk hushållning är ett överskott motsvarande två procent av intäkterna från skatter och generella statsbidrag. Det är viktigt att resultatmålet anpassas till Kristianstads kommuns lokala förutsättningar som kan variera över tid.

1.2 Budget

Av kommunallagen följer att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. I budgeten ska skattesatsen och ramanslagen för respektive nämnd anges. Kommunfullmäktige fastställer senast juni månad, kommunens budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år. Undantag gäller för valår då budgetbeslut tas i november. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret.

Tillämpningsanvisningar för budget och budgetprocessen, inklusive uppföljning av denna, fastställs av kommunstyrelsen.

1.3 Bedömning av god ekonomisk hushållning

Följsamhet till såväl de verksamhetsmässiga som de ekonomiska målen i det årliga budgetbeslutet föreslås utvärderas i delårsrapport i augusti samt i samband med årsredovisningen. Dessa syftar till att identifiera hur väl kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning.

Bedömning om kommunen har god ekonomisk hushållning grundas på en sammanvägning avseende måluppfyllelse för kommunens samtliga mål och resultat. God ekonomisk hushållning uppnås när såväl de finansiella målen som resultatmålen huvudsakligen är uppfyllda. Av avgörande betydelse är att kommunens finansiella mål är i samklang med mål och riktlinjer för verksamheten samt att målen verkligen blir styrande i praktiken.

2. Resultatutjämningsreserv (RUR) och Resultatreserv (RER)

Kommunfullmäktige kan besluta om resultatöverföring mellan budgetår om detta inte står i strid med kommunallagens balanskrav.

Förslag om överföring av över- respektive underskott till nästföljande år ska föregås av en beredning där respektive nämnds verksamhet och utfall analyseras.

Huvudprincipen ska vara att grunda bedömningen på graden av påverkbarhet/opåverkbarhet respektive i vilken omfattning avvikelse är resultatet av aktivt/passivt handlande. En grundförutsättning ska alltid vara att fastlagda mål och riktlinjer för verksamhetens omfattning, inriktning och kvalitet fullföljts. Positiva avvikelser, som uppkommit i strid mot sådana principer, ska alltid undantas vid resultatöverföring.

2.1 RUR

Resultatutjämningsreserv (RUR) avvecklas i samband med ny lagstiftning som börjar gälla från och med räkenskapsåret 2024.

Kvarvarande RUR får behållas och nyttjas till utgången av år 2033. Medel från RUR får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Det egna kapitalet kan endast minskas om det finns medel i en resultatutjämningsreserv eller om det finns synnerliga skäl för att besluta om en budget som inte är i balans eller för att

inte behöva återställa ett negativt balanskravsresultat. Eventuella kvarstående medel efter utgången av år 2033 ska upplösas och övergå till eget kapital.

Om kommunen har en resultatutjämningsreserv bör balanskravet även beräknas med justering för förändring av resultatutjämningsreserven till utgången av 2033.

Resultatutjämningsreserven bör redovisas som varav poster under eget kapital vid årets början och eget kapital vid årets slut.

2.2 RER

Möjlighet att reservera medel till en resultatreserv, RER, finns från och med räkenskapsåret 2024. Det är endast nya upparbetade överskott som kan reserveras till resultatreserven. Detta innebär att möjligheten till reservering till den tidigare resultatutjämningsreserven, RUR upphör efter årsbokslutet för räkenskapsåret 2023.

Förutsättning för en reservering är att balanskravet uppnås och att det egna kapitalet, inklusive reserven, ökar.

2.2.1 Reservering

Enligt lagstiftningen kan reservering av medel till RER göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger:

- En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller
- Två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om en kommun har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser

2.2.2 Reservens storlek

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

2.2.3 Disponering

Disponering från RER får inte hämma åtgärder som är viktiga att genomföra för att effektivisera verksamheten. RER får inte heller användas för att göra kortsiktiga förändringar av skattesatsen.

Möjligheten att reservera medel till en resultatreserv bör bidra till en ökad flexibilitet att på förhand kunna planera och öka sparandet för att reservera medel

till exempelvis planerade kommande större utgifter ett enskilt år. Till exempel till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå god ekonomisk hushållning. Reserven bör även kunna användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

2.2.4 Redovisning

Reservering av eller disposition av RER påverkar inte kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i årsredovisningen.

Om medel från resultatreserven har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

2.2.5 Lokala riktlinjer

För att kunna göra en avsättning till en resultatreserv i Kristianstads kommun behöver årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringar överstiga det finansiella resultatmålet om två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag samt kommunalekonomiska utjämningsbidrag. Endast överskjutande resultat kan därmed sättas av till resultatreserven.

Enligt denna riktlinje ska Kristianstads kommun hålla sig till målsättningen om årlig förstärkning av eget kapital med två procent. Allt eventuellt överskott därutöver kan tillföras RER och viss del kan öronmärkas för framtida särskilda ändamål. Om de ekonomiska förutsättningarna förändras bör kravet på resultatnivå omprövas för att i snabbare takt öka på eget kapital.

Beslut i budget om reservering till, eller i anspråkstagande av, RER kan revideras vid bokslut när utfallet är känt. Eftersom resultatet kan förändras mellan budget och bokslut till följd av förändrade skatteintäkter, är det rimligt att ett nytt beslut om faktisk reservering eller anspråkstagande till reserven fattas vid bokslut.

3. Övrigt

Utöver dessa riktlinjer finns andra styrdokument. Dessa dokument ligger, utöver de lagar och förordningar som ytterst styr kommunens agerande, till grund för hur kommunens olika verksamheter ska agera. Dokumenten berör olika områden som bland annat intern kontroll, upphandling, kvalitet, lokalförsörjning, personalfrågor och gäller vid sidan om detta dokument. För vidare information kring dessa områden hänvisas till kommunens intranät.

Riktlinjerna bör revideras varje ny mandatperiod för att harmonisera med övriga ekonomiska styrprinciper.

Riktlinje för god ekonomisk hushållning
Dnr KS 2024/1164
Antagen av kommunfullmäktige
2024-12-10

Kristianstads
kommun

Kommunledningskontoret Ekonomiavdelningen
Hannes Olbers | 044-135128
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se